

**Hendrick De Clerck.
Spindoor van Albrecht en Isabella**

11.02.2016 >< 15.05.2016

INLEIDING

De spindoctor van aartshertogen Albrecht en Isabella, zo kun je de Brusselse schilder Hendrick De Clerck (ca. 1560-1630) omschrijven. Deze tijdgenoot van Rubens creëert tijdens zijn blitzcarrière een oeuvre dat strookt met de ambitie van zijn vorsten. Vanaf 1596/1599 streven de aartshertogen naar de keizerstitel en voeren ze campagne met Hendrick De Clerck. Ze voeren vanuit Brussel een hofhouding die zich kan meten met de belangrijkste Europese vorstenhuizen, inclusief visionair beeldproject. Hiervoor verkiezen ze de schilder die op dat moment het beste de Brusselse markt beheerst. Hij tekent en schildert dan ook een politiek programma op hun maat. Zijn mythologische en religieuze taferelen zijn daarom meer dan wat ze op het eerste zicht lijken: het is politieke propaganda avant la lettre. Curator Katharina Van Cauteren: *"In De Clercks schilderijen is the sky letterlijk the limit. De aartshertogen dromen van de keizerskroon en hebben alle baat bij een aangepast imago. Daarom verschijnen ze als helden en goden."*

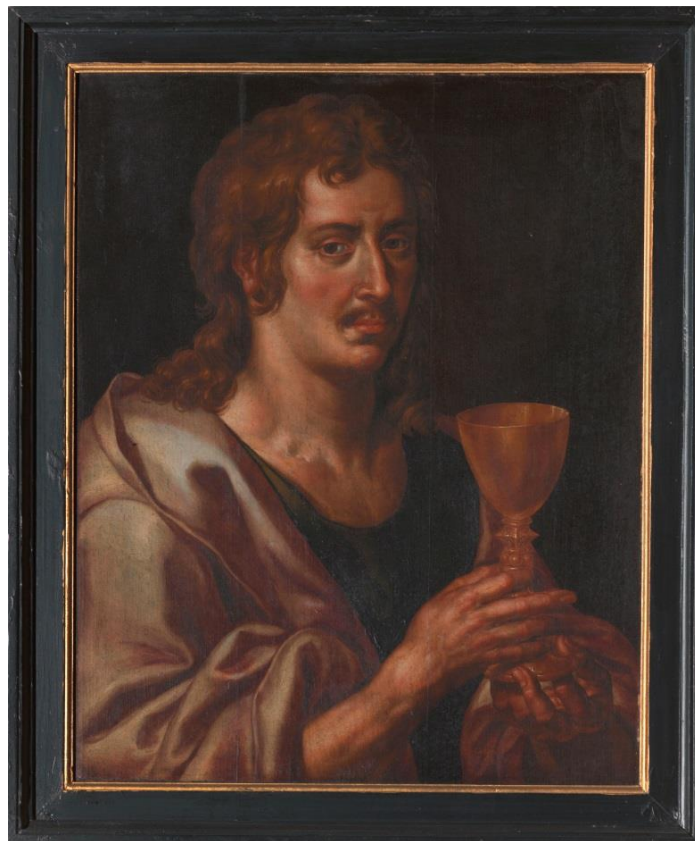
De tentoonstelling reikt je de sleutels aan om zijn propagandistische beeldtaal te ontleden. Naast schilderijen van Hendrick De Clerck, Bartholomeus Spranger, Maerten De Vos, Otto Van Veen, Peter Paul Rubens of Jan II Brueghel, krijg je onder meer zeldzame tekeningen van De Clerck en een 'Wunderkammer' te zien. Samen geven ze een beeld van de ambitieuze leef- en denkwereld van de vroegmoderne vorsten en een fascinerende episode uit de geschiedenis van de Zuidelijke Nederlanden.

Curator: Katharina Van Cauteren

HENDRICK DE CLERCK (ca. 1560-1630)

De naam van Hendrick De Clerck duikt voor het eerst op in 1590, wanneer de kunstenaar de opdracht krijgt een prestigieus altaarstuk te maken in de Brusselse Sint-Goedelekathedraal. Wat volgt, is een blitzcarrière. Vier jaar later is hij hofschilder in dienst van landvoogd Ernest van Oostenrijk. Na Ernests onverwachte dood in 1596 blijft hij aan en werkt hij voor de aartshertogen Albrecht en Isabella. Hoewel zij de geschiedenis ingaan als de door en door katholieke grondleggers van België, dromen zij van niets minder dan de keizerskroon.

Hendrick De Clerck is een tijdgenoot van Peter Paul Rubens. Toch lijkt niets in zijn schilderijen op de bravourestukken van Rubens. Zijn schilderstijl is politiek en sluit aan bij de laatste mode aan de Habsburgse hoven in Centraal-Europa. Door zich in te schrijven in deze traditie profileert De Clerck het Brusselse hof als gelijkwaardig aan dat van het keizerlijke hof in Praag.

Hendrick De Clerck, Sint-Jan De Evangelist, Sint-Pauluskerk te Opwijk
© www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw, foto Dominique Provost

De Clerck schildert hier een weinig alledaagse versie van de evangelist Johannes. Hij portretteert een man met een opvallende snor en een starre blik, die oogcontact zoekt met de toeschouwer. Zo breekt Hendrick met de beeldtraditie. Tel daarbij dat kunstenaars zichzelf wel vaker portretteren als Sint-Jan en het is verleidelijk om aan te nemen dat we hier oog in oog staan met een zelfportret van Hendrick De Clerck.

EEN VISIONAIRE CAMPAGNE VOOR ALBRECHT EN ISABELLA

Frans Pourbus II, Portretten van de aartshertogen Albrecht en Isabella, Musea Brugge
© www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw, foto Hugo Maertens

In 1595 wordt aartshertog Albrecht van Oostenrijk aangesteld tot gouverneur-generaal van de Nederlanden. De Spaanse koning Filips II heeft grootse plannen met zijn neef. De aartshertog zal trouwen met Filips' lievelingsdochter, de infante Isabella. Zij krijgt als bruidsschat de Spaanse Nederlanden mee. En er is meer. Mocht Isabella's jongere broer – Filips III – voortijdig sterven, dan erft ze het Spaanse wereldrijk. Tegelijk is Albrechts broer, keizer Rudolf II, onderhevig aan melancholische buien. Er wordt dus actief uitgekeken naar een nieuwe keizer. Albrecht zou wel eens de geknipte kandidaat kunnen zijn.

Maar een vorst is slechts zo belangrijk als hij zichzelf maakt. De aartshertogen kienen een politieke campagne uit, waarbij Hendrick De Clerck de hoofdrol speelt. Zijn oeuvre leest als een catalogus van thema's en beeldmechanismen die doorleven tot op vandaag. Hij associeert in zijn schilderijen Albrecht met de zonnegod, terwijl Isabella er verschijnt als de wijze godin Minerva, de kuis Diana of de Maagd Maria zelf. Albrecht wordt Christus, de beheersers van de kosmos, die samen met zijn echtgenote een duizendjarig rijk zal inluiden en een tijd van vrede en rechtvaardigheid.

1. De blijde intrede: Albrecht, redder van de Nederlanden

In de loop van de zestiende eeuw evolueert het concept van de blijde intrede. Het publieke evenement is niet langer een moment waar de stad met haar heerser communiceert. Het is een propagandavehikel voor de vorst die zich zo kan profileren ten opzichte van zijn onderdanen. De Brusselse intrede is op dat vlak een merkwaardig experiment. Zo komt Albrecht op 11 februari 1596 aan bij de poorten van Brussel. Daar wordt ijverig gewerkt aan een feestelijk onthaal waarbij Hendrick De Clerck verantwoordelijk is voor de decoratie van grootse triomfbogen. Op de ontwerptekeningen van De Clerck zie je taferelen die voor de doorsnee Brusselaar duidelijk waren. Aartshertog Albrecht wordt geportretteerd in kardinaalsgewaad of als legerleider voor Lissabon, maar steeds herkenbaar als zichzelf. Ook het motief van de aangerande stadsmaagd, een klassieker in de zestiende-eeuwse propaganda, is duidelijk: aartshertog Albrecht daalt als een god neer om de aangerande Maagd van Brussel te beschermen. Sterker nog: de gewone man kan zichzelf terugvinden in de voorgestelde werklieden. Het is niet één of andere allegorie die wordt voorgesteld op de triomfboog en dat is ongezien in het programma van welke Nederlandse blijde intrede dan ook. De aartshertog redt hen en met hen de hele stad. Als propagandistische zet kan dat tellen.

Hendrick De Clerck, *Bruxella knielt voor aartshertog Albrecht* © Kunstsammlungen der Fürsten zu Waldburg Wolfegg

Op één van de tekeningen is de knielende stadsmaagd te zien, met als onderschrift: 'Deze maagd moet omhelzen de knieën van de kardinaal'. Blijkbaar volstond het niet dat ze gewoon knielde voor Albrecht. Als een echte groupie moest de personificatie van Brussel fysiek contact maken met Albrecht, de redder van de Nederlanden.

© The Phoebus Foundation

Dit borduurwerk klaagt de symbolische aanranding van de Nederlanden aan: Spaanse soldaten vergrijpen zich aan haar terwijl de schatkist wordt leeggeroofd. Hendrick De Clerck recupereert het motief. Alleen voegt hij slim de figuur van de hoop toe. Rechts in beeld wijst zij naar aartshertog Albrecht die als een rasechte halfgod neerdaalt uit de hemel. Hij zal de Nederlanden redden. Met deze slimme, maar eenvoudige aanpassing verandert De Clerck het tafereel in onbeschaamde propaganda voor de Habsburgers.

2. Nieuw publiek, nieuwe goden

Wil je de macht, dan moet je je publiek bespelen. Vaak volstaat het dan ook een selecte en hoogadellijke doelgroep te bespelen. Ook hier speelde Hendrick De Clerck een essentiële rol. Voor deze elite ruilt hij de leesbare iconografieën van de blijde intredes in tegen een mythologische en religieuze vormtaal. Deze pittoreske godentaferelen zijn pure politieke propaganda met een steeds ambitieuzere boodschap. De zonnegod Apollo staat symbool voor aartshertog Albrecht zelf. Isabella is dan weer wijs als Minerva en mooi als Venus. Hand in hand zullen ze een gouden tijd van overvloed en eendracht naar de Nederlanden brengen. Met andere woorden: de sky is the limit.

Hendrick De Clerck, De wedstrijd tussen Apollo en Pan © Rijksmuseum, Amsterdam

Omstreeks 1600 schildert De Clerck een **Midasoordeel**. In plaats van te focussen op de muziekwedstrijd tussen de zonnegod Apollo en Pan, de beschermer van de woeste natuur, voegt hij Minerva toe. Samen met Apollo vormt ze het stralende middelpunt van de compositie. Albrecht wordt zo de nieuwe Apollo of zonnekoning die regeert met Isabella als wijze Minerva. Dat is ook de sleutel tot dit schilderij: Albrecht en Isabella zullen triomferen en de dierlijke driften van Pan weerstaan. Door het pad van de rede te volgen, zullen ze beloond worden met eeuwige roem.

Hendrick De Clerck, Slapende Hercules © Kunstsammlungen der Fürsten zu Waldburg Wolfegg

*Hendrick De Clercks **Slapende Hercules** is een ontwerp voor een schilderij dat niet bewaard bleef. Het verwijst naar het verhaal van Hercules bij de tweesprong. Daar moet hij kiezen tussen de deugdzame rede of de dierlijke driften – iets waar de zestiende- en zeventiende-eeuwen als de dood voor zijn. Geen wonder dat Albrecht steevast wordt geprofileerd als toonbeeld van wijze rede en deugzaamheid.*

Hendrick De Clerck, Parisoordeel © The Phoebus Foundation, Belgium

***Het Parisoordeel** toont de eerste missverkiezing uit de geschiedenis. De herder Paris moet de mooiste godin aanduiden: Juno, Minerva of Venus. Hij kiest voor Venus, met de Trojaanse oorlog als resultaat. Daarmee is het Parisoordeel het antivoorbeeld voor een wijze vorst. Een verstandige heerser kiest niet voor schoonheid, maar voor de wijze Minerva. Met deze voorstelling waarschuwt De Clerck voor dwaasheid en suggereert hij dat Albrecht veel wijzer is dan Paris.*

3. De vorst, een god in wording

Een vorst die zo deugdzaam regeert, verdient wel een beloning. Na zijn dood zal de ziel van Albrecht een traject afleggen langs de zeven planeten en ten slotte opgenomen worden in het godenrijk. Van daaruit zal hij regeren over de kosmos, op voorwaarde dat hij wijs bestuurt. Hij moet weerstaan aan de verleidingen van Venus en de wisselvalligheid van het lot. Als de aartshertog dat doet, is hij een god in wording. Dit komt ook tot uiting in de tekeningen van De Clerck.

Hendrick De Clerck, Venus en Apollo © Kunstsammlungen der Fürsten zu Waldburg Wolfegg

Hendrick De Clerck stelt de planetengoden voor in een doorlopend stadsgezicht op Brussel. Met de goddelijke aartshertogen als vorsten moet Brussel immers wel het centrum van het universum zijn. Van hieruit heerst Albrecht als een nieuwe Apollo over de hele kosmos. Onder zijn beleid worden de Nederlanden een nieuw aards paradijs. De Clerck toont Venus in het gezelschap van haar zoon, de kleine Cupido. Doorgaans staat Venus symbool voor de passionele liefde, maar nu laat ze zich niet gek maken door de pijlen van haar zoon. Het rad in haar handen verwijst naar het rad van de fortuin. Er is echter een manier om aan haar nukken te ontkomen en dat is: rationeel zijn. Wie zich, met andere woorden, verzet tegen de passionele liefde en zowel in goede als in kwade tijden rationeel is, zal triomferen op het lot. Het spreekt voor zich dat dat voor Albrecht en Isabella van toepassing is.

4. Wunderkammer

De globale expansie naar exotische en ongekende oorden draagt bij tot de uitbouw van een vorstelijke hobby: het verzamelen. In heel Europa worden *Wunderkammern* aangelegd. Deze kunst- en rariteitencollecties hebben slechts één doel voor ogen: alle wonderen van de schepping samenbrengen. Zo kan de vorst ze bestuderen. En kennis is macht: wie alles kent wat er op aarde en daarbuiten bestaat, kan over de hele schepping heersen. Geen wonder dus dat een vorstelijke collectie zowat alles kon omvatten, van schelpen en koralen over edelstenen, ivoor, mineralen tot levende planten en dieren. Naast deze 'naturalia' horen er ook 'artificialia' te zijn: voorwerpen die door de mens zijn gemaakt.

De *Wunderkammer* die het meest tot de verbeelding spreekt is ongetwijfeld deze van keizer Rudolf II. Veel minder bekend is dat de op één na grootste verzameling in Europa die van Albrecht en Isabella is. Met hun omvangrijke kunstcollectie verwierven ze universele kennis om de kosmos te veroveren. Bij het einde der tijden zouden zij dankzij deze kennis als laatste monarch het duizendjarig rijk leiden.

In deze context wordt de kunstkamer gereconstrueerd. De bezoeker wordt ondergedompeld in de wereld van de zestiende-eeuwse mens.

5. De goddelijke aartshertog

Wie op aarde het paradijs herstelt, is eigenlijk niets minder dan de nieuwe Adam. Maar wie de nieuwe Adam is, is ook de nieuwe Christus. En dat begrijpt Hendrick De Clerck maar al te goed.

Het Brusselse paleis wordt zo een doorgeefluik tussen hemel en aarde, met de aartshertog in de rol van nieuwe Christus. Ook Isabella heeft een rechtstreekse lijn met de hemel. Zij is als een nieuwe Maagd Maria: ze bidt voor de inwoners van de Nederlanden en God verhoort al haar gebeden.

Hendrick De Clerck, Verrezen Christus tussen de musicerende engelen, Landesmuseum Joanneum, Graz

Dit schilderij is haast een miniatuur. Omringd door musicerende engelen verschijnt Christus terwijl hij triomfeert over het kwaad. Zij verwijzen naar de erfzonde. Toen Eva de slang verleidde en Adam in de appel beet, kwam de dood in de wereld. Maar geen nood: door de aardse harmonie af te stemmen op de hemelse zullen Albrecht en Isabella de erfzonde ongedaan maken. Zo wordt Albrecht niets minder dan de nieuwe Christus. Hij zal de geschiedenis tot een eindpunt brengen en een duizendjarig rijk van vrede en overvloed inluiden.

6. Het einde van de campagne

In 1612 gaat de keizerskroon naar Albrechts broer, Matthias. Plots is er veel minder behoefte aan De Clercks taferelen en blijkt Albrecht toch niet de nieuwe wereldheerser. De aartshertogen plooiën zich voortaan terug op de Nederlanden en focussen op de Contrareformatie. Vanaf dan zien we in de artistieke hoofdrol de grootse, meeslepende altaarstukken zoals Rubens ze schildert. De Clercks intellectuele en fijnzinnige hofstijl wordt langzaam irrelevant. Zo verdwijnt hij, samen met de ambities van de aartshertogen, in de plooiën van de kunstgeschiedenis.

PUBLICATIE

Samen met de tentoonstelling verschijnt het boek *'Politiek en Schilderkunst'*. Deze publicatie vertelt het verhaal van Hendrick De Clerck, zijn band met de aartshertogen en de politieke betekenis van zijn schilderijen.

Politiek en schilderkunst. Hendrick De Clerck (1560-1630) en de keizerlijke ambities van de aartshertogen Albrecht en Isabella

Auteur: Katharina Van Cauteren

Lannoo, 416 pagina's, hardcover, 65 euro

Taal: NL/EN

LIJST MET WERKEN PER ZAAL

INTRO

Anoniem, naar Frans II Pourbus. **Portret van aartshertog Albrecht & Portret van aartshertogin Isabella**. Eerste helft 17de eeuw, Groeningemuseum, Brugge

ZAAL 16

Anoniem. Klaagzang op de verwoesting van de Nederlanden, C. 1577, The Phoebus Foundation

Hendrick De Clerck.

**Stadsmaagd Bruxella knielt voor aartshertog Albrecht
Filips II overhandigt Albrecht de caduceus (I & II)
Albrecht als legerleider voor Lissabon
De aangerande Bruxella wordt gered door Albrecht
Wanhopende ambachtslui (I & II)
Albrecht ontwart de Gordiaanse knoop
Albrecht bevrijdt een maagd van een draak
1595-1596**

Kunstsammlungen der Fürsten zu Waldburg-Wolfegg, Schloss Wolfegg

FRANS HOGENBERG. **De intrede van aartshertog Ernest in Brussel**. Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

ATELIER VAN FRANS II POURBUS. **Aartshertog Albrecht al ridder van het Gulden Vlies**. C. 1596. The Phoebus Foundation

ANONIEM. **Strooipenningen bij de intrede van de Aartshertogen in Leuven**. 1599. M – Museum Leuven

ZAAL 17

HENRY GISSEY . **Lodewijk XIV tijdens 'Het huwelijk van Thetis en Peleus'**. 17de eeuw. Aquarel op velijn
Institut de France, Paris

IONNES BOCHIUS. **Historica narratio profectionis et inaugurationis serenissimorum Belgii principum Alberti et Isabellae, Austriae archiducum**. 1602. Boek. The Phoebus Foundation.

FRANCISCUS HARAEUS. **Annales Ducum seu principum Brabantiae totiusque Belgii**. Boek. KU Leuven, Universiteitsbibliotheek, Tabularium

BERNARD DE MONTGAILLARD. **Le soleil éclipsé, ou Discours sur la vie et mort du Serenissime Archiduc Albert Prince Souverain des Pais bas et de Bourgogne**. 1622, Bruxelles chez Hubert Anthoine. Boek
Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

PETER PAUL RUBENS. **Minerva overwint de onwetendheid**. Eerste helft 17de eeuw, Olieverf op canvas, gemaroufleerd, Koninklijk museum voor Schone Kunsten, Antwerpen

HENDRICK DE CLERCK. **Midasoordeel**. 1600 – 1629. Olieverf op koper. Rijksmuseum, Amsterdam

NICOLAES JANSZ. CLOCK, NAAR CAREL VAN MANDER. **Midasoordeel**. 1589. Gravure. Rijksmuseum, Amsterdam

HENDRICK DE CLERCK. **Slapende Hercules**. Pentekening in bruin, bruin gewassen. 1600 – 1610. Kunstsammlungen der Fürsten zu Waldburg-Wolfegg, Schloss Wolfegg

BARTHOLOMEUS SPRANGER. **Ceres, godin van de landbouw**. 17de eeuw. Olieverf op paneel, Collectie Belfius Bank, Brussel

HENDRICK DE CLERCK. **Ceres, Venus & Bacchus**. C. 1594 ?. Olieverf op paneel. Private Collection

MAARTEN DE VOS. **Doop van Christus**. 1568. Olieverf op paneel. The Phoebus Foundation

DENIJS VAN ALSLOOT & HENDRICK DE CLERCK. **Boslandschap met de vlucht naar Egypte**. C. 1608. Olieverf op paneel, The Phoebus Foundation

HENDRICK DE CLERCK. **Allegorie van de aartshertogelijke deugden**. C. 1600 – 1605. Olieverf op paneel Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen

HENDRICK DE CLERCK. **Oordeel van Paris**. C. 1600 – 1610. Olieverf op paneel. The Phoebus Foundation

HENDRICK DE CLERCK. **Feestmaal van de goden**. Eerste helft 17de eeuw. Olieverf op paneel, Musée des Beaux-Arts, Liège

DIRK DE QUADE VAN RAVESTEYN. **Venus en Cupido**. c. 1600-1610. Olieverf op koper. The Phoebus Foundation

OTTO VAN VEEN. **Allegorie van de vlijt en de luiheid**. Olieverf op paneel. The Phoebus Foundation

ZAAL 18

ANDREAS CELLARIUS. **Atlas Coelestis, sue Harmonia macrocosmica**. 1660, Amsterdam apud Joannem Janssonium. Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

GUILLAUME DE REBREVETTES. ***Apotheose chrestienne ou Panegyrique sur les grandes vertus du Serenissime Archiduc Albert Grand Prince des Pays-Bas & de Bourgogne. A la Serenissime Princesse Isabelle Claire Eugenie Infante d'Espagne.***

Aartshertog Albrecht wordt gekroond in de buitenste hemelsfeer. 1622, Brussel, Hubert Anthoine. Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

JACOBUS DE SUCCA. **Tafelzonnwijzer**. 1601. Messing. Rubenshuis, Antwerpen

JOHN CASE. **Sphaera Civitatis**. Elizabeth I, 1588. University Library of Erlangen-Nürnberg

JEAN TERRIER. **Portraits des S S Vertus de la Vierge**. 1635. Bibliothèque municipale de Versailles

HENDRICK DE CLERCK. **De zeven planetaire goden voor Brussel: Saturnus, Jupiter, Mars, Apollo, Venus, Mercurius, Juno**. C. 1600-1610. Pentekening in bruin, bruin gewassen. Kunstsammlungen der Fürsten zu Waldburg-Wolfegg, Schloss Wolfegg

HENDRICK DE CLERCK. **Triomferende Christus tussen musicerende engelen**. C. 1599 - 1601 Olieverf op koper. Universalmuseum Joanneum, Alte Galeria, Graz

HENDRICK DE CLERCK. **Ontwerp voor het plafond van het aartshertogelijke oratorium in het Coudenbergpaleis**. 1609. Pentekening in bruin, bruin gewassen. Kunstsammlungen der Fürsten zu Waldburg-Wolfegg, Schloss Wolfegg

HENDRICK DE CLERCK. **Aanbidding van de herders**. 1606. Olieverf op canvas. Onze-Lieve-Vrouwebasiliek, Scherpenheuvel

HIERONYMUS WIERIX. **Jezus Christus & Filips II**. 1568. Gravure. Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

HANS SPRINGINKLEE. **Keizer Maximiliaan voorgesteld aan God de Vader**. 1519. Houtsnede. Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

MICHEL DE NOSTRE-DAME. **Prophéties, recueillies par Vincent Sève**. 1568, Lyon. Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

ERICIUS PUTEANUS. **De Cometa anni MDCXVIII. Novo Mundi spectacolo libri duo. Pradoxologia**. 1619, Leuven apud Bernardinum Masium. Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

ANTONIO TORQUATO. **Prognosticon de eversione Europae**. 1544, Antwerpen. Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel

ANONIEM. **De Schepping**. The Phoebus Foundation

DENIJS VAN ALSLOOT & HENDRICK DE CLERCK. **De lente**. 1612. Olieverf op paneel. Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel

DENIJS VAN ALSLOOT & HENDRICK DE CLERCK. **De winter**. 1611. Olieverf op paneel. Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel

HENDRICK DE CLERCK & DENIJS VAN ALSLOOT. **Het aards paradijs met de vier elementen**. Olieverf op koper. Privéverzameling

JAN SAENREDAM, NAAR ABRAHAM BLOEMAERT. **Adam geeft de dieren een naam**. 1604. Gravure Rijksmuseum, Amsterdam

JAN II BREUGHEL. **De aartshertogen op wandel in het park van het paleis**. 1609-1621. Olieverf op paneel Rubenshuis, Antwerpen

ROELANT SAVERY. **Adam en Eva in het paradijs**. 1617. Olieverf op paneel. Salomon Lilian Dutch Old Master Paintings

ANONIEM. **Keizer Ferdinand II als Christus op de Olijfberg**. 1622 – 1623. Gravure. Kunstsammlungen der Veste Coburg

HENDRICK DE CLERCK. **Aanbidding der Koningen**. 1628. Olieverf op canvas. Kerkfabriek Sint-Pieters-en-Guidokerk, Anderlecht

De verrezen Christus verschijnt aan zijn moeder. Eerste helft 17de eeuw. C.1600-1630. Olieverf op paneel M -Museum Leuven

ANONIEM. **Albrecht en Isabella in een slee**. C. 1610. Olieverf op koper. The Phoebus Foundation

HENDRICK STABEN; **Aartshertog Albert en Isabelle bezoeken een kunstkamer**. 1610 – 1658. Olieverf op canvas. Collection Privée

WUNDERKAMMER

PORFIRIUS KUNSTKAMMER, Neerijse

ANONIEM. **Kan met Dieren**. ca. 1558-1568. Geschilderd email op koper, verguld Bernard Descheemaeker, Antwerpen

JEAN COURT DIT VIGIER. **Tazza met deksel**. 1555-1560. Geschilderd email op koper, verguld Bernard Descheemaeker, Antwerpen

ANONIEM. **Spiegel: Apollo bespeelt de luit**. ca. 1610-1630. Translucide email op koper, verguld Bernard Descheemaeker, Antwerpen

ANONIEM. **Paar zoutvaten: de geboorte en werken van Hercules**. Midden 16de eeuw. Geschilderd email op koper, verguld. Bernard Descheemaeker, Antwerpen

FERRANTE IMPERATO. **Dell'Historia Naturale**. 1599. Gravure, The Phoebus Foundation

ANONIEM. **Parelmoer hanger**. 17de eeuw, The Phoebus Foundation

ANONIEM. **Kokosbeker**. 17de eeuw, The Phoebus Foundation

ANONIEM. **Nautilusbeker**. Schelp, zilver en verguld zilver. Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis, Brussel

ANONIEM. **Antwerpse uilenbeker**. 1548-1549. Coll. Koning Boudewijn Stichting, in depot aan het Museum voor edelsmeedkunst, juwelen en diamant, Antwerpen.

PRAKTISCHE INFO

M - Museum Leuven, L. Vanderkelenstraat 28, 3000 Leuven - België
tel. +32 (0)16 27 29 29 | bezoekm@leuven.be | www.mleuven.be

OPEN

Maandag > Zondag 11:00 >< 18:00

Donderdag 11:00 >< 22:00

Woensdag gesloten

TICKETS

	Tickets onthaal	Online tickets (°)
+ 26 jaar	€12 *	€9 *
+ 26 jaar & kortinghouder	€10 *	€7 *
13-25 jaar	€5	€3
0 - 12 jaar	Gratis	Gratis

*audiotour inbegrepen | (°) + € 1,50 per reservatie

PERSCONTACT

Veerle Ausloos | Communicatie en Pers M - Museum Leuven

T + 32 (0)16 27 29 38 | M +32 499 67 76 11 | veerle.ausloos@leuven.be

PERSFOTO'S

Beelden in hoge resolutie kun je downloaden op <http://mleuven.prezly.com>

M – Museum Leuven geniet de steun van

Mediapartners

